

Riktlinjer för investeringar i Uddevalla kommun

Innehåll

1. Inledning, syfte och omfattning	2
2. Definitioner	2
2.1 Investering.....	2
2.2 Investeringsprocessen	2
2.3 Igångsättningsbeslut.....	2
3. Beslutsnivåer och hanteringsordning	3
4. Övergripande principer	3
4.1 Allmänt	4
4.2 Ekonomi	4
4.3 Lokaler	4
4.4 Övriga investeringar.....	4
4.5 Exploateringar.....	5
4.6 Konstnärlig gestaltning	5
4.7 Samlad planering	5
5. Inför beslut om investeringar	5
5.1 Förstudie	5
5.2 Investeringsplan	6
5.3 Igångsättningsbeslut.....	6
6. Uppföljning	6
7. Slutredovisning	6
8. Koncernföretagens investeringar	6
9. Processägare.....	7
10. Tillämpningsanvisningar	7

Dokumenttyp:	Riktlinjer
Dnr:	KS/2023:492
Antagen av:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2018-02-14, § 31
Dokumentansvarig:	Ekonomichef
Senast reviderad:	Kommunfullmäktige, 2023-12-13, § 255

1. Inledning, syfte och omfattning

Syftet med dessa riktlinjer är, tillsammans med upprättade tillämpningsanvisningar, att skapa tydlighet och effektivitet i planering, redovisning och uppföljning av hela investeringsprocessen.

Riktlinjerna omfattar hela den process som börjar med att ett behov uppstår i någon av kommunens verksamheter och som ska tillgodoses genom en investering och avslutas när investeringen är färdigavskriven eller avyttrad.

Riktlinjerna omfattar nämnder - och i delar - även de företag som ingår i kommunkoncernen (se kapitel 8. Koncernföretagens investeringar)

2. Definitioner

2.1 Investering

Med investering avses anskaffning av en anläggningstillgång för stadigvarande bruk eller innehav. En tillgång kan vara immateriell¹, materiell² eller finansiell³. En förutsättning för att en anskaffning ska vara en anläggningstillgång är att kommunen har kontroll över tillgången och att det är sannolikt att den medför framtida ekonomisk fördel eller serviceförmåga för kommunen.

2.2 Investeringsprocessen

Investeringsprocessen är en egen process som ingår i kommunens övergripande planeringsprocess. Lokalförsörjningsplan, genomförandeplan för bostadsförsörjning samt underhållsplaner för materiella anläggningstillgångar är i sin tur delar av investerings- resp. planeringsprocessen.

Investeringsprocessen har ett planeringsperspektiv på 10 år då de slutliga ekonomiska effekterna av en investering i många fall uppstår först efter flera år.

En investering ska vara definierad och klar och beslut finnas i finansieringsansvarig nämnd⁴ att det uppkomna behovet ska tillgodoses genom en investering.

2.3 Igångsättningsbeslut

Igångsättningsbeslut fattas av nämnd eller av kommunfullmäktige.

Igångsättningsbeslutet innebär att förvaltningen ges möjlighet och rätt att genomföra investeringen samt att upparbeta kostnader i enlighet med beslutsunderlag. Ett igångsättningsbeslut gäller i tre år.

¹ Ex. programvarulicenser

² Ex. byggnad, anläggning, inventarier

³ Ex. aktier, bostadsrätter

⁴ Med "finansieringsansvarig nämnd" avses den nämnd som slutligen ska betala de årliga kostnaderna som investeringen medför.

En investering som avses påbörjas efter de tre första åren behöver inte vara helt definierad och klar för att kunna tas med i investeringsplanen.

3. Beslutsnivåer och hanteringsordning

Nivå	Beslut / beredning /verkställande
Kommunfullmäktige	<ul style="list-style-type: none"> • Beslutar om finansiella mål för investeringar • Beslutar om kommunbidragsram per år för investeringar • Beslutar om investeringsplan • Beslutar om igångsättningsbeslut vid genomförd förstudie gjord av samhällsbyggnadsnämnden • Beslutar om upplåningsram • Beslutar om lokalförsörjningsplan • Beslutar om genomförandeplan för bostadsförsörjning
Kommunstyrelse	<ul style="list-style-type: none"> • Bereder ärenden om investeringar till kommunfullmäktige • Tar fram förslag till investeringar inom den egna verksamheten • Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktige beslutat • Beslutar om igångsättningsbeslut avseende egna investeringar som inte föranlett någon förstudie genomförd av samhällsbyggnadsnämnden • Beslutar om beställningar av förstudier av samhällsbyggnadsnämnden efter begäran av nämnderna. • Genomför egna investeringar
Samhällsbyggnadsnämnd	<ul style="list-style-type: none"> • Utför beställningar av investeringar från övriga nämnder • Tar fram förslag till investeringar inom den egna verksamheten • Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktiges beslutat • Beslutar om igångsättningsbeslut avseende egna investeringar som inte föranlett någon förstudie • Genomför upphandlingar av egna investeringar • Genomför beställningar från övriga nämnder • Beslutar om underhållsplaner
Övriga nämnder	<ul style="list-style-type: none"> • Tar fram förslag till investeringar inom den egna verksamheten • Beslutar om detaljbudget för investeringar inom den egna verksamheten inom den ram som kommunfullmäktiges beslutat • Beslutar om igångsättningsbeslut avseende egna investeringar som inte föranlett någon förstudie genomförd av samhällsbyggnadsnämnden • Lämnar beställningar till samhällsbyggnadsnämnden • Genomför upphandlingar av egna investeringar
Kommunledningskontoret	<ul style="list-style-type: none"> • Tar fram förslag till genomförandeplan för bostadsförsörjning • Tar fram förslag till övergripande investeringsplan
Lokalförsörjningsgrupp	<ul style="list-style-type: none"> • Tar fram förslag till lokalförsörjningsplan

4. Övergripande principer

4.1 Allmänt

Beslut om och genomförande av en investering ska ske i överensstämmelse med kommunens vision, strategisk plan och de övriga politiska riktlinjer eller inriktningsbeslut som finns.

4.2 Ekonomi

Investeringarnas omfattning bestäms ytterst av de finansiella mål som fastställs. En investering ger verksamhetsmässiga fördelar samtidigt som den innebär både kort- och långsiktiga ekonomiska åtaganden. Beslut om en investering ska vara tydligt motiverat och dokumenterat.

En investering planeras, prioriteras och budgeteras utifrån de ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter som den beräknas ge upphov till under sin nyttjandetid. Den ekonomiska effekten utgörs av de årliga drift- och kapitalkostnaderna som redovisas i en driftkalkyl resp. de utgifter som redovisas i en investeringskalkyl. Driftkalkylen ska ha ett tidsperspektiv på 10 år från det att investeringen får igångsättningsbeslut. Investeringskalkylen ska omfatta samtliga de år som utgifter för investeringen uppkommer. De verksamhetsmässiga effekterna av en investering utgörs av den nytta den tillför verksamheten och beskrivs i en nyttobeskrivning.

Finansieringsansvarig nämnd ansvarar för att de årliga drift- och kapitalkostnaderna för investeringen kan finansieras inom nämndens budget. Investering som erhållit igångsättningsbeslut ska, så långt som möjligt, genomföras utifrån beslutad tidplan. Möjlighet för kompensation av merkostnaden för kapitalkostnad eller finansiell leasing finns via central kapitalkostnadsreserv.

Underhåll av kommunens tillgångar ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå så att kapitalförstöring undviks. Det är inte tillåtet att eftersätta underhåll så att nya investeringar blir nödvändiga.

Om de ekonomiska eller verksamhetsmässiga förutsättningarna för en investering väsentligt förändrats eller bedöms komma att förändras jämfört med de som gällde vid igångsättningsbeslutet ska ärendet underställas kommunfullmäktige för nytt ställningstagande.

4.3 Lokaler

Finansieringsansvarig nämnd föreslår investeringar i lokaler som avses genomföras för att täcka ett definierat behov. Förslaget ska omfatta 10 år, varav de tre första avser respektive flerårsplanperiod. Investeringar i lokaler ska ingå i lokalförsörjningsplanen.

4.4 Övriga investeringar

Med övriga investeringar avses de som inte ingår i lokalförsörjningsplan eller genomförandeplan för bostadsförsörjning.

Förslag till investeringsplan för 10 år tas fram av finansieringsansvarig nämnd som en del av underlaget för den årliga flerårsplanen.

4.5 Exploateringar

Exploateringar av bostadsområden, industriområden samt handelsområden är en del av investeringsprocessen. Exploateringar av bostadsområden redovisas i genomförandeplan för bostadsförsörjning som är en del av kommunens övergripande planeringsprocess.

4.6 Konstnärlig gestaltning

Konstnärlig gestaltning ska ske på det sätt som bedöms lämpligt utifrån antaget styrdokument för gestaltning av offentliga miljöer⁵. Medel för ändamålet avsätts i budgetprocessen och rekommenderas uppgå till cirka 1 procent av kommunens investeringsnivå för året och kan fördelas till flera nämnder.

4.7 Samlad planering

Investeringar som hör ihop utförandemässigt ska i planeringen redovisas i samma beslutsunderlag. Den nämnd som står för den största delen av den samlade investeringen ansvarar för att detta sker.

5. Inför beslut om investeringar

De finansiella målen enligt strategisk plan tillsammans med beslutet om flerårsplanen i övrigt utgör den ekonomiska ramen för kommunfullmäktiges beslut om investeringsplanen.

Ramen för genomförandet av investeringarna utgörs av de kommunbidrag i form av drift- och kapitalkostnader som kommunfullmäktige beslutar för respektive nämnd i flerårsplanen.

Med utgångspunkt från flerårsplanens investeringsplan utarbetar nämnderna en egen investeringsbudget, med i allmänhet ökad detaljeringsgrad.

Investeringar ska behandlas och beslutas i den ordinarie planeringsprocessen. Undantag får endast förekomma om särskilda skäl föreligger. Investering i finansiell anläggningstillgång kan beslutas vid annan tidpunkt.

5.1 Förstudie

I beslutsunderlaget inför igångsättningsbeslut i kommunfullmäktige ska det ingå en förstudie genomförd av samhällsbyggnadsnämnden. Förstudien ska inkludera en behovsbeskrivning och behovsanalys. Förstudiens innehåll och omfattning bestäms av investeringens storlek och komplexitet. Finansiering av förstudier genomförda av samhällsbyggnadsnämnden sker via samhällsbyggnadsnämndens kommunbidrag.

Syftet med förstudien är att klargöra förutsättningar för hur behovet ska tillgodoses och vad som behövs för ett projektgenomförande. Förstudien ska även ge underlag till eventuellt planbesked och fortsatta utredningar inför projektstart.

⁵ ”Offentlig miljö som konstform, Fyrbodalmodellen” (antagen av kommunfullmäktige 2011-04-13, § 87)

Nämnderna begär av kommunstyrelsen att få genomföra en förstudie. Efter beslut av kommunstyrelsen beställer kommunstyrelsen av samhällsbyggnadsnämnden att förstudie ska genomföras.

5.2 Investeringsplan

Flerårsplanen ska innehålla en investeringsplan för de kommande 10 åren. Investeringar ska redovisas projektvis. Likartade mindre investeringar kan sammanföras. Projekten redovisas hos finansieringsansvarig nämnd. Kommunbidrag för en investering som ges till finansieringsansvarig nämnd binds på projektnivå eller grupp av projekt.

I investeringsplanen ska ingå investeringar som avses finansieras genom finansiell leasing. Slutligt beslut om användande av finansiell leasing tas av kommunstyrelsen i enlighet med "Finanspolicy för Uddevalla kommunkoncern. Bidrag till statlig infrastruktur kan vara en anläggningstillgång och ska i så fall ingå i investeringsplanen.

5.3 Igångsättningsbeslut

Samtliga projekt i investeringsplanen får påbörjas förutsatt att det finns ett politiskt igångsättningsbeslut. Finns inte investeringsprojektet upptaget i investeringsplanen behöver kommunfullmäktige fatta enskilt beslut om aktuellt investeringsprojekt.

Investeringsprojekt av strategisk betydelse där samhällsbyggnadsnämnden genomfört en förstudie erhåller igångsättningsbeslut av kommunfullmäktige.

Investeringsprojekt utan en av samhällsbyggnadsnämnden genomförd förstudie erhåller igångsättningsbeslut av finansieringsansvarig nämnd.

Kommunfullmäktige kan undanta projekt från igångsättningsbeslut. Detta ska i så fall framgå och motivering anges.

6. Uppföljning

I delårsrapporterna för april och augusti samt i årsredovisningen ska pågående investeringar följs upp. Av rapporteringen ska det framgå för vilka investeringar det har fattats igångsättningsbeslut. Investeringar med en totalutgift överstigande 25 mkr redovisas separat i årsredovisningen. En mer sammanfattande redovisning kan ske i delårsrapporterna.

7. Slutredovisning

Samtliga investeringar ska slutredovisas efter färdigställande. Projektvis slutredovisning för beslut om godkännande sker till samhällsbyggnadsnämnden, finansieringsansvarig nämnd för investeringar som nämnden ska finansiera samt kommunfullmäktige. För kommunfullmäktige gäller slutredovisning och godkännande av investeringar med en totalutgift över 25 mkr.

8. Koncernföretagens investeringar

Företagen som ingår i kommunkoncernen ska redovisa sina investeringsplaner enligt de anvisningar och enligt den tidsplan som gäller för flerårsplanen. Syftet med detta är att få en samlad bild över investeringsnivå och upplåningsbehov för kommunkoncernen.

9. Processägare

Investeringsprocessen ägs av kommunstyrelsen genom kommunledningskontorets ekonomiavdelning.

10. Tillämpningsanvisningar

Kommunstyrelsen genom kommunledningskontorets ekonomiavdelning utfärdar erforderliga tillämpningsanvisningar.